

CZWARTEK
25 lutego 2010
rocznik LXV • nr 23
cena 6 Kč
tel.: 558 731 766
faks: 558740044
www.glosludu.cz
info@glosludu.cz

Pismo wychodzi
we wtorki, czwartki i soboty

WYWIAD na str. 4

Nie zdradziłbym
papieża
nawet za milion
dolarów

Ferie najczęściej spędzą w domu

Ferie wiosenne tuż, tuż. W przyszłym tygodniu od obowiązków szkolnych odechną uczniowie szkół w byłym powiecie karwińskim, o tydzień później rozpoczną się ferie w Frydecko-Misteckiem. Dzieci najczęściej spędzą je w domu. Tylko nieliczni wyjadą z rodzicami w góry.

– Ferie spędzę w domu – to była najczęstsza odpowiedź, jaką usłyszeliśmy w Polskiej Szkole Podstawowej w Czeskim Cieszynie, pytając dzieci podczas przerwy o ich plany na wolny tydzień. Dziewczyny z klasy dziewiątej mówiły, że będą się spotykały z koleżankami (a jedna z nich ma zamiar wyciągnąć już rower lub łyżworolkę), chłopcy nie mieli sprecyzowanych planów. Niektórzy po cichu przyznawali, że dużo czasu spędzą przy komputerze. Tylko dwaj dziewiątoklasiści wyjadą na narty – z klubem sportowym Polskiego Gimnazjum. Gimnazjalny obóz narciarski w Alpach potrwa od środy do niedzieli. Uczestnicy zapłacą za niego ok. 5700 koron. Zapewnione mają zakwaterowanie, pełne wyżywienie i trzydniowy karnet narciarski. W Alpy – z rodzicami – wybiera się również Adam Poloczek z klasy szóstej czeskoszczyńskiej podstawówki. – *Jeździmy tam co roku* – powiedział naszej gazecie. Jego koledzy z klasy będą w domu lub wybiorą się z rodzicami na jednodniową wycieczkę. Dariusz Pielesz planuje wycieczkę z mamą na Czantorię i Filipkę.

Uczniowie klasy szóstej PSP w Czeskim Cieszynie cieszą się na nadchodzące ferie.

Dla dzieci niższych klas, które nie wyjeżdżają na ferie, Dom Dzieci i Młodzieży w Bystrzycy przygotował obóz podmiejski. W jego ramach odbywać się będą zajęcia plastyczne, pieczenie pierników, w planach są także wizyty na basenie oraz w muzeum, bal piżamowy. – *Całotygodniowy mini-obóz urządzamy w tym roku po raz pierwszy po kilkuletniej przerwie. Zobaczmy, jakie będzie zainteresowanie* – powiedziała dyrektorka DDM, Jarmila Wróblowá. W Jablonkowie najmłodsi mogą wybrać się w ferie do kina. Przygotowano dla nich trzy se-

anse filmów animowanych po symbolicznych cenach. Ferie można też spędzić na sportowo. W pierwszą sobotę marca w ośrodku narciarskim Kempaland w Bukowcu odbędą się zawody otwarte dla wszystkich w cross slalomie, cross snowboardingu i snowtubingu. Zgłaszać można się bezpośrednio na miejscu. Początek przewidziany jest na godz. 10.00. – *Będą różne kategorie, od najmłodszych aż po seniorów* – zapowiada dyrektor ośrodka, Jerzy Heczko. Martwi się jednak, czy do tego czasu utrzyma się śnieg. – *Na nartostradzie jeszcze jest, ale wokół*

wszystko już topnieje. A to jeszcze tydzień.

Są i tacy, co w ferie pójda do szkoły. W najbliższy wtorek, w czasie ferii powiatu karwińskiego, odbędzie się bowiem Ogólnopolski Konkurs Języka Angielskiego, którego patronem jest Instytut Filologii Angielskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Tradycyjnie biorą w nim udział również uczniowie polskich szkół na Zaolziu. W tym roku zgłosiła udział większość placówek, również te, które będą miały w tym czasie ferie.

DANUTA CHLUP

ZDARZYŁO SIĘ

Wojewódzki zastrzyk na »Gorola«

Rada Wojewódzka w Ostrawie przyznała Miejscowemu Kołu Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Jablonkowie dotację w wysokości 200 tys. koron na dofinansowanie Gorolskiego Świąta (w tym roku odbędzie się w dniach 6-8 sierpnia). – *Co roku jeszcze przed imprezą potrzebujemy sporo pieniędzy, żebyśmy mogli wydrukować bilety, plakaty czy banery reklamowe. Dlatego ten wojewódzki zastrzyk przywitaliśmy z radością* – mówi szef jablonkowski Koła, a zarazem prezes Zarządu Głównego PZKO, Jan Rylko. – *Wielka to zasługa jablonkowskiego i wojewódzkiego radnego, Petra Gawlasa, który osobiście zaangażował się w tę sprawę.* (kor)

Zginął polski górnik

W należącej do spółki akcyjnej OKD Kopalni „Karwina” zginął polski górnik. Jak poinformował nas rzecznik OKD, Vladislav Sobol, do nieszczęśliwego wypadku doszło w nocy z poniedziałku na wtorek, około 30 minut po północy. 43-letniego górnika, pracownika polskiej firmy zewnętrznej, z nieustalonych przyczyn, śmiertelnie zranił kombajn ścianowy. Zdarzenie miało miejsce na głębokości 1000 metrów pod ziemią. Powody nadzwyczajnego wypadku bada obecnie komisja specjalistów, składająca się z przedstawicieli Obwodowego Urzędu Górniczego w Ostrawie, Policji RC, kierownictwa Kopalni „Karwina”, spółki węglowej OKD oraz związków. (kor)

**CZYTAJ NAS
CODZIENNIE!**

www.glosludu.cz

**Codziennie
aktualizowany serwis
o Polakach na Zaolziu**

**Codziennie
nowe informacje**

POGODA

czwartek

dzień: 7 do 11°C
noc: 2 do -2°C
wiatr: 2 – 6 m/s

piątek

dzień: 5 do 9°C
noc: 3 do -1°C
wiatr: 3 – 7 m/s

Ewa Farna odkryciem roku!

Młoda gwiazda z Wędryni, Ewa Farna, może się pochwalić kolejnym sukcesem. Zaolziańska została laureatką Nagrody Polskiej Muzyki – Złote Dzioby, w kategorii Odkrycie Roku.

Złote Dzioby przyznawane są od pięciu lat przez słuchaczy Radia Wawa. Gala wręczenia prestiżowych statuetek odbyła się we wtorek w klubie Dekada w Warszawie, a poprowadzili ją prezenterzy stacji – Monika Tarka i Robert Kilen. Na scenie zaprezentowali się nominowani w kategorii Odkrycie Roku, oprócz Ewy Farnej: Paulla, Sasha, Mrozu i Volver. Złoty Dziób ponownie trafił do Ewy, do której należał ubiegły rok. Statuetki w pozostałych kategoriach odebrali: Agnieszka Chylińska za „Nie mogę cię zapomnieć” (Przebój Roku), Kasia Kowalska (Wokalistka Roku), Andrzej Piaseczny i „Spis rzeczy ulubionych” (Płyta Roku), Andrzej Lampert oraz zespół PIN (Wokalista Roku i Zespół Roku).

Odkrycie Roku 2009 – Ewa Farna (z prawej) z Wokalistką Roku, Kasią Kowalską.

– *Ewa zaśpiewała podczas gali dwa swoje przeboje, „Cicho” i „La la laj”.* To dla nas bardzo prestiżowa nagroda, zwłaszcza że konkurencja w kategorii Odkrycie Roku była mocna – powiedział nam wczoraj menedżer piosenkarki, Leszek Wronka. Dodał, że pozostają z Ewą w Warszawie do czwartku. Dziś bowiem w Hali EXPO XXI w stolicy Polski odbędzie się gala rozdania nagród Viva Comet 2010, ogłaszanych przez telewizję Viva Polska. Ewa jest nominowana w dwóch kategoriach: Artystka Roku oraz Charts Award, czyli przebój roku (z piosenką „Cicho”). Początek relacji na żywo w telewizji Viva Polska o godz. 20.00.

Ojciec Ewy, Tadeusz Farny, zdradził naszej gazecie, że jego córka, uczennica Gimnazjum Polskiego w Czeskim Cieszynie, w przyszłym tygodniu będzie miała ferie wiosenne. Zamierza je spędzić z kolegami z gimnazjalnego klubu sportowego na nartach. (kor)

KLASYCZNE SKLEPY Z PŁYTAMI MUSZĄ WALCZYĆ O PRZETRWANIE

Tam, gdzie muzyka pachnie inaczej

Pamiętam ścisk, jaki panował zawsze w sklepie muzycznym „Czauston” w Cieszynie. Było tłoczno, duszno, a w powietrzu unosił się zapach świeżych płyt CD, plastikowych opakowań kaset magnetofonowych oraz potu kręcących się po sklepie rozgrzanych klientów. W latach 90. ubiegłego wieku było to normalne zjawisko, podobnie zresztą jak gromady pirackich kaset i płyt na bazarach.

„Czauston” w Cieszynie już dawno nie ma, dogorywają też inne sklepy z płytami w Polsce i Czechach. Powód jest prozaiczny. Fenomen internetu i łatwego dostępu do plików muzycznych mp3, nawet tych darmowych. Bronią się tylko garstka zapaleńców w największych miastach, nie licząc stoisk w galeriach handlowych i dużych sieci w rodzaju Empiku.

Ucieczka w krainę pomidorów

– Sprzedałem sklep jeszcze wcześniej, niż zdążyli zburzyć całą kamienicę – mówi Filip, który prowadził w Ostrawie znany sklep z płytami. Usytuowany w centrum miasta mały sklepik cieszył się dużą popularnością. Filip potrafił podrzucić ciekawy debiut, zagadnąć nowego przybysza, a o muzyce i filmach można z nim było rozmawiać godzinami. – Z roku na rok interes kreślił się gorzej i gorzej – wspomina. – Z własnego doświadczenia wiem, że maniak muzyczny nie zadowolony tylko jedną lub dwiema nowymi płytami w miesiącu. Zagorzali fani potrzebują ciągłej dostawy nowych pozycji, ale płyty kosztujące średnio 600 korun po prostu były dla nich zabójczo drogie. Kupowali jedną, dwie w ciągu miesiąca i koniec. Odkąd Filip przeprowadził się na poł-

udniowe Morawy i zajął się hodowlą ekologicznych pomidorów, sytuacja w jego dawnej branży jeszcze bardziej się pogorszyła.

Na ratunek czarna płyta?

Współczesne sklepy z płytami w zasadzie dublują internetowe sklepy wysyłkowe, z tą różnicą, że oferują często absolutne rarytasy, w tym płyty winylowe przeżywające swój renesans. Czarne krążki robią furorę, ale dotyczy to tylko wąskiej grupy odbiorców.

– Mam stałą klientelę, która uwielbia zaopatrywać się w płyty winylowe, bo twierdzi, że nic nie gra tak plastycznie, jak stary dobry winyl – zdradza nam Ivo, jeden z ostatnich Mohikanów, którzy działają jeszcze w tej branży w Ostrawie. Od kilku lat wpadam do jego sklepiku regularnie i zauważam, że oferta czarnych krążków znacznie się powiększa. Dzisiaj każdy szanujący się artysta oprócz muzyki cyfrowej wydaje też swoje płyty na klasycznym analogowym winylu. Robią tak Madonna, U2, a nawet takie stare wygi, jak Tom Jones i Iggy Pop. – Dla małych sklepów to na pewno jedno z atrakcyjnych źródeł dochodu, bo sprzedaż tradycyjnych płyt zmalała gwałtownie – przekonuje Ivo. Okazała kolekcją płyt winylo-

Fot. MAREK SANTARIUS

Płyty CD coraz bardziej przegrywają walkę z formatem MP3.

wych może się pochwalić Jarosław z Bogumina. Kiedy większość jego znajomych wyrzucała czarne płyty na śmietnik, on z uporem maniaka powiększał swoją kolekcję. – Winyl ma swoją duszę, tętni niepowtarzalnym rytmem – wymienia zalety klasycznych krążków. Teraz zdaje już sobie sprawę z tego, że w mieszkaniu trzyma istny skarb. – Cieszę się z tego, że wróciła moda na płyty winylowe. Pięć lat temu wydawało się, że to już koniec – dodaje Jarosław.

Czekając na Godotą

Jedno jest pewne. Nic nie zastąpi bezpośredniego kontaktu klienta ze sprzedawcą. Ivo, rzecz jasna, podziela moje zdanie. – Mamy pełną ofertę w internecie, ale najczęściej

klient sam woli wpaść do sklepu – dodaje. Zdarzają się dni, w których Ivo godzinami hipnotyzuje kłamek drzwi, ale potem wchodzi muzyczny nałogowiec i robi się pięknie. – Regularnie odwiedza nasz sklepik zagorzały miłośnik art rocka. Kupuje wszystkie nowe płyty reprezentujące ten gatunek, ostatnio skusił się także na wersję winylową. Nie wiem, czy chodzi z jego strony o gest dobroczynny pod naszym adresem, ale w każdym razie jest miło. W dodatku sam należę do fanów progresywnego rocka, a więc mamy sporo wspólnych tematów. Sam nie wiem, czy potraktować te słowa jako desperacką próbę autopromocji, czy też należy przyjąć, że rzeczywiście powiało w tej branży

optyzmem. Kiedy rozmawiałem z panem Ivo, w sklepie nie było akurat nikogo. Z głośników grała natomiast muzyka z najnowszej płyty czeskiej grupy Kryštof. Chyba dla zwabienia do środka młodszej generacji. Ale to takie „czekanie na Godotą”, bo najmłodsza generacja rodzi się już z odtwarzaczem mp3 w kieszeni i do klasycznych sklepów muzycznych wpada raczej sporadycznie.

„K” jak Queen

Nie ukrywam, że zdarza mi się też odwiedzać stoiska muzyczne w dużych galeriach handlowych. Wchodzi tam jednak z przekonaniem, że i tak nie znajdę tego, czego szukam. Z morza tandety wprawdzie od czasu do czasu wynurza się perełka, ale płyty są tak idiotycznie poukładane, a raczej porzucane, że po kilku minutach odniechciewa się przygody. Brakuje takim punktom sprzedaży jeszcze jednego istotnego elementu: ducha i atmosfery. – Wpadam tu raczej przypadkowo, zazwyczaj wtedy, gdy żona obok robi zakupy w dziale bielizny – zdradza mi Jacek, zagorzały fan grupy Depeche Mode. – Ostatnio wysłuchałem tu prawie całego najnowszego albumu moich ulubieńców, bo małżonka długo nie mogła się zdecydować, jaki kolor stanika wybrać. W galeriach handlowych i supermarketach trudno też liczyć na fachową obsługę, a dokładniej – trzeba być dużym szczęściarzem, żeby w ogóle złapać w pobliżu jakiegokolwiek sprzedawcę. Nawet potem nikt nie zagwarantuje nam jeszcze rzetelnego potraktowania. Pamiętam, jak w galerii w Bielsku-Białej pytałem o album grupy Queen, a znudzony sprzedawca odesłał mnie pod literkę „K”.

Przewodnik po linii, której nie ma

Choć od blisko 90 lat tramwaje nie kursują po Cieszynie, miasto doczeka się w tym roku przewodnika „Cieszyn i Czeski Cieszyn. Śladem tramwaju” oraz tablicy przypominającej, gdzie znajdowała się ich zajezdnia.

Tramwaje jeździły w Cieszynie przez 10 lat, do 1921 roku. Trasa o łącznej długości 1793 metrów wiodła od ul. Bielskiej przez Rynek i ul. Głęboką, następnie mostem na Olzie aż do stacji kolejowej (dziś w Czeskim Cieszynie). Na Rynku oraz przed mostem zbudowano mijanki. Opłata za przejazd wynosiła 12-14 halerzy. Początkowo stosowano bilety papierowe sprawdzane przez kontrolerów, później wprowadzono żetony.

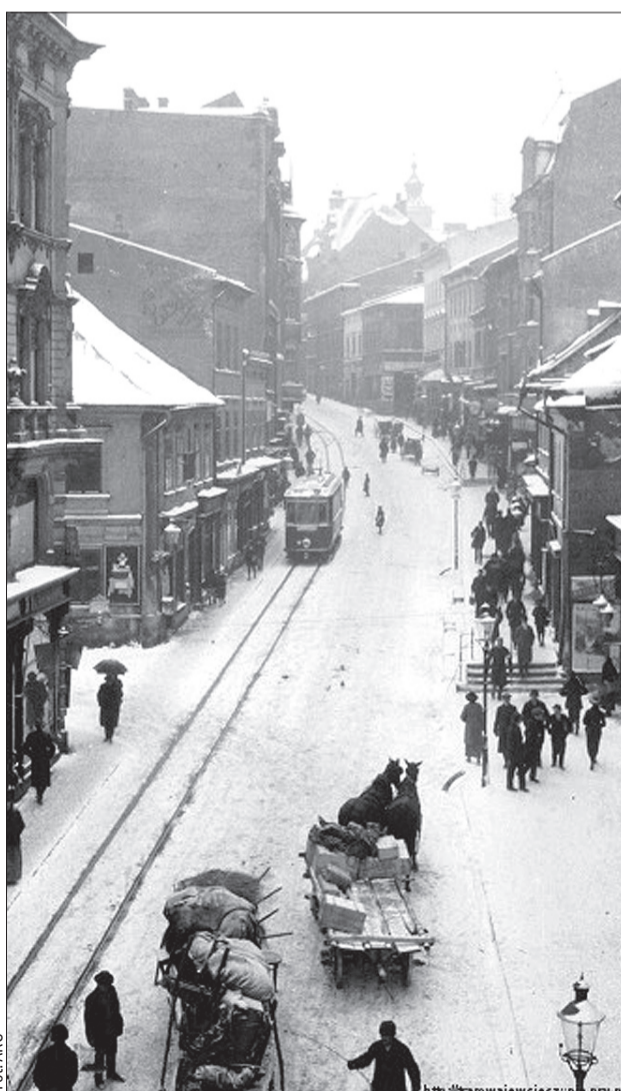
Dzisiaj po starej trakcji nie ma już prawie śladu. Są jednak miłośnicy tramwajów, którzy z okazji 1200-lecia legendarnego założenia Cieszyna postanowili przypomnieć ich historię. Późną wiosną na rynku wydawniczym ukaze się przewodnik „Cieszyn i Czeski Cieszyn. Śladem tramwaju” Pracowni na Pastwiskach.

– Cieszyński tramwaj jest inspiracją, wątkiem przewodnim książki, ale będzie to przewodnik po Cieszynie i Czeskim Cieszynie oraz po miejscowościach Śląska Cieszyńskiego (od Ostrawy po Bielsko-Białą). Zaprosiliśmy na nasze łamy Renatę Putzlacher, Mariana Dembinioka, Maćka Dembinioka i Jerzego Kronholda – mówi wydawca przewodnika, Marcin Żerański, który razem z żoną Moniką prowadzi Pracownię na Pastwiskach.

Pracownia ma już na swoim koncie kilka ciekawych pozycji wydawniczych. W ub. roku dużym powodzeniem cieszył się jej przewodnik „Ewangelicy w Cieszynie”, wydany z okazji 300-lecia kościoła Jezusowego. Przy tworzeniu przewodnika o tramwajach pracownia współpracuje z Muzeum Śląska Cieszyńskiego. Z inicjatywy muzeum powstała mosejsza tablica upamiętniająca zajezdnię tramwajową przy ul. Dojazdowej (budynek należy dziś do Energetyki Cieszyńskiej). Tablica czeka już na montaż i odsłonięcie.

Przewodnik „Cieszyn i Czeski Cieszyn. Śladem tramwaju” nie będzie pierwszą książką o cieszyńskich tramwajach. W 2008 roku na rynku wydawniczym ukazał się bogato ilustrowany album „Tramwajem po Cieszynie”. Nadal można go kupować w cieszyńskim muzeum.

(gc)

Fot. ARC

Tramwaje kursowały po Cieszynie w latach 1911-1921.

PARAFIA W STRUMIENIU ZOSTANIE »ZBOMBARDOWANA«

Nowoczesna kultura

Dziś, w natłoku oferty kulturalnej, chcąc przyciągnąć ludzi na imprezy, trzeba zaoferować im coś nietypowego, nawet trochę szalonego – mówi Bogusław Żydek, dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Strumieniu. Dlatego w najbliższych dniach Strumień przeżyje bombardowanie. 7 marca odbędzie się pierwszy akt polsko-czeskiego projektu „Podróż przez historię”. W samo południe na miejscowym rynku będzie można zobaczyć krótką inscenizację. Kulminacja nastąpi po godz. 18.00. Wtedy to nad miasto nadleci samolot, który „spuści bomby” na parafię. Jak będzie wyglądało to wydarzenie?

– Nie chcę zdradzać szczegółów. Chcemy odtworzyć tragiczne wydarzenia, które rozegrały się 65 lat temu. Kwestia bombardowania plebanii jest głęboko zakorzeniona w świadomości mieszkańców. Nic dziwnego, zginęło wówczas aż 18 osób – wyjaśnia Lila Salachna-Brzoza, dyrektor Gimnazjum w Strumieniu, które realizuje projekt.

Drugi etap projektu „Podróż przez historię” skoncentruje się na latach powojennych. Skoro jest to polsko-czeskie przedsięwzięcie, to nie zabraknie historii z obu stron Olzy.

– Chcemy, żeby uczniowie poznali czasy, w których żyli ich rodzice, żeby dowiedzieli się o co oni walczyli, kim byli prezydenci Lech Wałęsa i Václav Havel. W ramach projektu przewidziane są m.in. wycieczki do Pragi i Warszawy – dodaje Salachna-Brzoza.

Bogusław Żydek, uważa, że pomysł z tak realistycznym przypomnieniem trudnej historii jest bardzo dobry. – Rekonstrukcja historyczne świetnie się dziś sprzedają. Bombardowanie to impreza przeznaczona nie tylko dla mieszkańców. Liczymy na mieszkańców całego Śląska Cieszyńskiego, okolicznych powiatów – dodaje dyrektor MGOK.

Obecny kościół murowany w Strumieniu został wzniesiony w latach 1789-1790. W 1936 roku ksiądz Alojzy Gałuszka odnowił kościół. Prace wykonywał Stanisław Pochwalski z Krakowa. Jak się okazało część jego pracy poszła na marne, bo w 1945 r. świątynia strumieńska uległa poważnym zniszczeniom podczas bombardowania i ostrzału miasta przez Rosjan i wycofujące się wojska niemieckie. Trudu odbudowania kościoła podjął się ówczesny administrator parafii, ks. Bernarda Barysz.

(wot)

ROZMAWIAMY Z ADAMEM BUJAKIEM, KTÓRY PONAD 40 LAT FOTOGRAFOWAŁ JANA PAWŁA II

Nie zdradziłbym papieża nawet za milion dolarów

Ostatnio podano do publicznej wiadomości, że 6 czerwca ksiądz Jerzy Popiełuszko, legendarny kapelan „Solidarności”, zostanie beatyfikowany. Ksiądz Popiełuszko był jednym z pierwszych znanych duchownych, których pan fotografował. Jak przyjął pan tę wiadomość?

Muszę się przyznać, że tuż po zakończeniu stanu wojennego dostałem nagrodę od „Solidarności”. Ten związek zawodowy działał wtedy jeszcze w podziemiu, w Polsce żyło się bardzo ciężko. Nagroda bardzo się przydała, bo było wtedy biednie i skromnie. Ta wiadomość jest dla mnie oczywiście wspaniała. Byłem przekonany, że ksiądz Popiełuszko zostanie błogosławionym, a w przyszłości pewnie i świętym. Tak samo jestem przekonany, że Jan Paweł II – miałem szczęście dokumentować jego życie przez 43 lata, od czasów biskupstwa w Krakowie, poprzez czasy kardynalskie, papieskie, aż do śmierci – zostanie mianowany świętym. Choć tak naprawdę to my już uważamy go za świętego, za tego człowieka, który nas prowadził przez tyle lat, najpierw w Polsce, później w świecie.

Uczestniczyłem w mszy świętej z udziałem papieża Jana Pawła II na krakowskich Błoniach. Oprócz wymiaru duchowego zapamiętałem wiernych, którzy chcieli dotknąć papieża, powiedzieć do niego chociaż jedno słowo. Podobnie było na całym świecie. Pan tymczasem przez ponad 40 lat był bardzo blisko niego. Jakie to uczucie?

To niesamowite uczucie. Nie tylko robiłem zdjęcia Ojcu Świętemu, ale też dużo rozmawialiśmy. Pamiętam, jak chodziliśmy z Markiem Skwarnickim do prywatnego mieszkania papieża w Watykanie. Nieraz mieliśmy zaproszenie na obiad albo kolację, rozmawialiśmy bardzo długo. Siedzieliśmy przy stole w cztery, pięć osób. Często byli obecni osobiście sekretarze papieża, księża Stanisław Dziwisz oraz Mieczysław Mokrzycki. Jadłem zupę, drugie danie, jak patrzyłem, że po drugiej stronie stołu siedzi najznakomitszy człowiek na świecie, jakoś nie mogłem w to uwierzyć. Jakoś to do mnie nie docierało, choć z drugiej strony takie spotkania były na porządku dziennym, tak jakbym siedział z ojcem. Miałem świadomość, że Jan Paweł II jest osobą znaną na całym świecie, na wywiad z nim czekały tysiące dziennikarzy. Miałem to szczęście być z nim także wewnątrz grobu Chrystusa w Jerozolimie, w miejscu najświętszym, najważniejszym dla chrześcijan. Nie przypuszczałem, że stanę się jedną z trzech osób, które będą mogły udokumentować to mistyczne wydarzenie.

Europa krzyżem bogata

Kilka dni temu Adam Bujak gościł w Bielsku-Białej. Był gościem honorowym wystawy „Święty Stanisław – patron” w Książnicy Beskidzkiej. Przy okazji promował swój najnowszy album „Europa krzyżem bogata. Od Golgoty do Strasburga”. Autor przyznał, że kiedy wydawnictwo Biały Kruk, zaproponowało mu zrobienie zdjęć, ten powiedział, że nic takiego nie będzie miało miejsca. Wszystko dlatego, że po prostu miał gotowy materiał do książki. Jedną z najbardziej wstrząsających fotografii jest ta z Oświęcimia (obóz koncentracyjny KL Auschwitz 1, cela nr 21 Bloku Śmierci). Przedstawia wizerunek Chrystusa Ukrzyżowanego wydrapaną na ścianie przez jednego z więźniów. W podpisie czytamy: „Wymowny znak oddania Bogu swych cierpień przez ofiary nazistowskich zbrodni”. Kardynał Stanisław Nagy napisał we wstępie albumu: „Krzyż to dziwna rzeczywistość w historii człowieka. Jest obecny od zarania ludzkości. Nie wiemy dokładnie, jak było na samym początku ludzkości, ale znamy ślady jego istnienia nawet w okresie przed powstaniem kultury ceramicznej, w epoce brązu. Najwcześniejsze jego postacie to krzyż jako ornament, jako element ubioru i jego ozdoba, był wtedy niewielkich rozmiarów. Najczęściej był przedstawiany w obramieniu koła. Przypuszcza się, że oznaczał wszechświat (u Platona na przykład stanowił jego podstawę). Łączył to, co na dole, z tym, co na górze i po bokach”.

(wot)

Papież pozwalał czasami do zdjęć, czy za każdym razem był naturalny?

Pamiętam spotkanie z młodzieżą w kanadyjskim Toronto. Stałem może dwa metry od jego tronu. Widziałem tysiące młodych ludzi, którzy przyszli spotkać się z papieżem. Piękne dziewczyny, przystojni mężczyźni, ładnie ubrani. Za ołtarzem rozciągało się Jezioro Ontario. Nikt się nie kąpał. Wszyscy przyszli do tego wspaniałego dziadziusia w białej sutannie. Tak sobie pomyślałem – jakby to fajnie było, gdyby Ojciec Święty popatrzył na mnie, tylko na chwilę, potrzebowalem ująć ten jego błysk. Jakby czytał w moich myślach... Potem na okładkach gazet było widać ten jego błysk. Podobnie było zresztą w Tatrach. Też czekałem na taki gest, i też się doczekałem. Choć nikt tego, oprócz mnie, nie widział.

A było tak, że zobaczywszy zdjęcia, po-

ile zdjęć zrobił pan Ojcu Świętemu?

Zrobiłem Janowi Pawłowi II kilkaset tysięcy zdjęć.

A ile zostało opublikowanych?

Zdjęcia z Ojcem Świętym ukazywały się nie tylko w prasie. Bardzo dużo trafiło do albumów. Ukazało się około 60 albumów i książek, nie tylko w Polsce, ale także we Francji, Stanach Zjednoczonych czy Włoszech. Oczywiście najwięcej zostało wydanych w Polsce, bo to przecież był nasz papież. Chociaż w Watykanie nie za bardzo lubili określenie „polski papież”. On jest tak samo francuski, włoski czy hiszpański. Przecież jako głowa Kościoła katolickiego pielgrzymował po całym świecie.

Kilkaset tysięcy zdjęć to potężny dorobek. Jest jakaś najważniejsza fotografia?

Adam Bujak składa autograf w swoim ostatnim albumie.

wiedział: „Oj Adam, to zdjęcie ci nie wyszło...”.

Nigdy nie było takiej sytuacji, papież nie cenzurował zdjęć. To, co uważałem, że należy puścić w świat, pokazać takiego, a nie innego papieża, trafiało na okładki gazet, do albumów. W każdym przypadku była to wyłącznie moja decyzja.

Dziennikarze często mnie o to pytają, pojawiają się także pytania, które wydarzenie było najważniejsze. Trudno odpowiedzieć jednoznacznie, skoro uczestniczyłem w tysiącach wydarzeń związanych z Janem Pawłem II. Tak naprawdę to każde zdjęcie jest dla mnie ważne. Było mi bardzo miło, jak w czasie obiadu w Wielką Sobotę przynieśliśmy papieżowi „Tryptyk Rzymski”. Wtedy nie przypuszczałem, że jego koniec jest coraz bliższy. Jedną ręką jadł, drugą wertował kartki. Tak jakby głaskał tę książkę. Był zachwycony poezją, którą myśmy wydali. W książce były moje zdjęcia. Potem wziął jedną książkę i napisał mi odręcznie dedykację. Wspominał, że jest mi wdzięczny za „Tryptyk”, za to, za tamto, za wiele rzeczy. To było zaskoczenie. Jak wróciłem z jego pogrzebu, dzieci powiedziały, że na stole czekają na mnie relikwie. To jest dla mnie najwspanialsza relikwia – pożegnanie na łożu śmierci Jana Pawła II. Kolejny raz wyraził mi wdzięczność za wiele rzeczy. Pomyślałem sobie – za co on jest mi wdzięczny? To ja jestem wdzięczny, że mogłem mu towarzyszyć przez tyle dziesiątek lat, być przy nim podczas najważniejszych wydarzeń w jego życiu.

Znaliśmy się bardzo długo. Urodziłem się

Wybitny fotograf

Adam Bujak urodził się w 1942 roku w Krakowie. Od 1967 roku należy do Związku Polskich Artystów Plastyków, trzy lata później wstąpił do Royal Photographic Society w Londynie. Jana Pawła II zaczął fotografować od początku lat 60. poprzedniego stulecia, towarzyszył mu w licznych pielgrzymkach. Współpracował między innymi z „Tygodnikiem Powszechnym” oraz Telewizją Kraków. W wyborach prezydenckich w 2005 roku był członkiem komitetu honorowego Lecha Kaczyńskiego. (wot)

obok domu, do którego przeprowadził się z Wadowic, przy ul. Tynieckiej. Byliśmy sąsiadami, chodziliśmy do jednego kościoła. Mój ojciec był oficerem Legionów marszałka Józefa Piłsudskiego, jego ojciec też. Znali się zresztą osobiście. Wspominali bitwę pod Radzyminem.

Przejdźmy do światowych konkursów fotografii. W najbardziej prestiżowym World Press Photo wygrywają zdjęcia pokazujące konflikty zbrojne, tragedie ludzi. Czy taka jest właśnie rola współczesnej fotografii, pokazywanie tego, co trapi ludzi?

Niestety taka jest rola współczesnej fotografii, taka jest rola większości mediów kolorowych, które nastawiają się na sensację. Swego czasu magazyn „Stern” zaproponował mi, żebym odsprzedał prywatne

zdjęcia, które robiłem Janowi Pawłowi II. Powiedziałem, że najpierw muszę zobaczyć tekst, który się ukaże na temat papieża. Był przerażający, wysmiewający papieża. Powiedziałem im, że nawet gdyby mi zapłacili milion dolarów za jedno zdjęcie, to bym im nic nie wysłał. Byli zdziwieni. Mówili, że za jeden materiał mógłbym sobie kupić mercedesa najwyższej klasy. Nie wyobrażam sobie, żebym mógł zdradzić tego człowieka. I nigdy go nie zdradziłem, w najmniejszym nawet stopniu, za żadne srebrniki.

Według najnowszych danych statystycznych, cyfrowy aparat fotograficzny jest niemal w każdym polskim domu. Polacy mają pęd do fotografowania. To chyba pozytywne zjawisko?

Bardzo mi się to podoba. Sam robię zdjęcia aparatem cyfrowym. Mam bardzo dobry sprzęt, który pozwala mi wykonywać zdjęcia w różnych warunkach, między innymi we wnętrzach, gdzie jest bardzo trudne światło. Robiąc zdjęcia zwykłym aparatem na film nie miałem takich możliwości. Przy tym na pewno charakter zdjęć się nie zatracą.

Rozmawiał: TOMASZ WOLFF

